

Nov projekt namenjen lastnikom gozdov, izvajalcem gozdarskih storitev ter odločevalcem

Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 14.11.2022 (<https://doi.org/10.20315/IG.2022.0052>)

Z oktobrom 2022 se je pričel nov ciljno-raziskovalni projekt z naslovom Načrtovanje tehnologij in

presoja kakovosti izvajanja del v gozdovih v podporo biogospodarstvu, katerega vodilni partner je Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko, sodelujoči partner pa je Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. V aktivnosti projekta bomo vključili tudi družbo Slovenski državni gozdovi d. o. o. Skupna vrednost projekta znaša 300.000 € in bo trajal tri leta. Projekt (V4-2209) »Načrtovanje tehnologij in presoja kakovosti izvajanja del v gozdovih v podporo biogospodarstvu« po javnem razpisu za izbiro raziskovalnih projektov Ciljnega raziskovalnega programa "Zagotovimo.si hrano za jutri! v letu 2022, financirata Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (50 %) ter Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (50 %).

Glavni izzivi, ki jih naslavlja projekt

- Večji del gozdov v Sloveniji je v zasebni lasti. Večino del v zasebnih gozdovih še vedno izvedejo lastniki gozdov sami, vendar se delež izvajanja del v gozdovih s pomočjo izvajalcev gozdarskih del povečuje.
- Lastniki gozdov ter izvajalci del v gozdovih lahko pridobijo sredstva za nakup sodobnih strojev in opreme za delo v gozdovih v okviru Programa razvoja podeželja (PRP), kar ima dolgoročni vpliv na izvedbo del v gozdovih.
- Obseg nege je še vedno nižji od načrtovane, zlasti v zasebnih gozdovih.
- Poleg sofinanciranja posameznih del na področju izvajanje nege gozdov je izbor ekonomične in gozdu prijazne tehnologije eden od pomembnih dejavnikov za povečanje obsega nege.
- Ob večjih sečiščih se pogosto pojavlja konflikt z drugimi uporabniki gozdnega prostora (javnostjo), predvsem zaradi različnih pričakovanj in mnenj o kakovosti izvedenih del.
- Cena izvedbe storitve je pogosto glavno vodilo ali edino vodilo, ob neupoštevanju kakovosti izvedbe del v gozdovih in pri gradnji gozdnih prometnic.
- Zaradi višanja stroškov goriva in stroškov dela je učinkovitost izvedbe del in optimizacija stroškov ključna.
- Potreba po odločevalskih orodjih, ki bi omogočali oceno primernosti posameznih tehnologij iz okoljskega, tehnološkega in ekonomskega vidika. Potrebe obstajajo tako pri lastnikih gozdov kot tudi pri odločevalcih in načrtovalcih.

Cilji projekta

- Predlagati novo metodologijo za umeščanje procesov pridobivanja lesa v spreminjajočih se političnih, podnebnih, delovnih, tehnoloških in okoljskih razmerah.
- Pripraviti usmeritve za lastnike gozdov, ki bodo služila njihovi aktivaciji v smeri optimizacije mreže prometnic v gozdu ter pomoč pri načrtovanju vseh faz od idejne zasnove, do izvedbe in prevzema del povezanih z optimizacijo omrežja gozdnih prometnic.
- Izdelati spletno orodje, ki bo z izborom vhodnih podatkov podalo usmeritve lastniku za nadaljnje aktivnosti.
- Izbrati merila in pripraviti pripomoček za oceno kakovosti, ki bo omogočil oblikovanje objektivne ocene izvedbe del v gozdovih tudi nestrokovnjaku.

Cilj projekta je nadgraditi obstoječa znanja o tehnoloških, ekonomskih in socialnih vidikih umeščanja tehnologij v prostor ter oblikovati orodje, ki bo podpiralo tako lastnike gozdov, izvajalce del kot tudi načrtovalce. Z metodologijo za presojo kakovosti na področju izvajanja del v gozdovih in gradnji gozdnih prometnic želimo omogočiti javni gozdarski službi in lastnikom gozdov oceno izvedenih del z relevantnimi in enotnimi kriteriji.

Sodelovanje z deležniki

Tekom trajanja projekta bomo aktivno sodelovali z deležniki vzdolž gozdno-lesne verige. Oblikovane bodo ekspertne skupine, ki jih bodo sestavljali strokovnjaki s področij, ki jih naslavlja projekt. Ti strokovnjaki bodo vključeni v aktivnosti prepoznavanja/določanja meril umeščanja sodobnih tehnologij v gozdni prostor in meril za oceno kakovosti pri izvajanju del v gozdovih. Lastniki gozdov, izvajalci gozdarskih storitev, upravljavci gozdov, odločevalci in različna interesna združenja bodo aktivno sodelovali tudi pri razvoju spletnega orodja, ki bo podpiralo lastnike gozdov, izvajalce gozdarskih del in načrtovalce pri izbiri ustrezne tehnologije, načrtovanju izvedbe in kontroli med in po izvedbi del v gozdovih.

